

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

12.06.2025 nr 1-5/25/022

Algus kell 14.00, lõpp kell 15:35

Juhatas Hede Sinisaar

Protokollis Anneli Saarma

Protokoll koostatud 19.06.2025

Osa võtsid Urmet Lee, Raoul Lättemäe, Raivo Ruusalepp, Pille Lehis, Reelika Leetmaa, Marko Udras, Tarmo Luumann

Puudusid Kadri Land, Mari-Liis Jakobson, Veiko Tali

Kutsutud

Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna juhataja Jane Idavain

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Kliimaministeeriumi Strateegia, analüüsi ja digiarengu osakonna juhataja Merilin Olo

Rahandusministeeriumi Riigihalduse osakonna riigivalitsemise valdkonna juht Ott Karulin

Rahandusministeeriumi Halduspoliitika valdkonna halduspoliitika asekancler Kaur Kajak

Statistikaameti peadirektori asetäitja andmeteenuste alal Kaido Paabus

Statistikaameti peadirektori asetäitja andmehalduse ja andmeteaduse alal Liina Osila

Statistikaameti partnerlussuhete juht Jaana Tael

Statistikaameti IT juht Annika Brauer

Statistikaameti finantsjuht Ave Sepik

Koosoleku avas Hede Sinisaar. Kinnitati päevakord.

Päevakord

1. Ülevaade 2026.-2030. a statistikatööde loetelust, sellele nõukogu arvamuse koostamine.
2. Ülevaade RES 2026-2029 protsessi tulemustest ja 2026 a. eelarve protsessist.
3. Ettepanekud 2025. teise poolaasta Statistikanõukogu tööplaaniks.
4. Muud küsimused.

1. Ülevaade 2026.-2030. a statistikatööde loetelust, sellele nõukogu arvamuse koostamine.

Jaana Tael tegi ülevaate ettevalmistavast 2026.-2030. aasta statistikatööde loetelust ja programmi ülesehitusest. Programmis on välja toodud riikliku statistika eesmärk ja Statistikaameti roll, rõhutades vajadust piisava rahastuse ja koostöö järele erinevate osapooltega. Programmis kirjeldatakse statistikatööde liigitust, õiguslikke aluseid ja programmiperioodi maksumust võrreldes eelnevate aastatega. Samuti käsitletakse andmehalduse korraldamist, klassifikaatorite süsteemi juhtimist ja statistilisi registreid. Eraldi selgitatakse erinevusi regulaarsete, tsükliliste ja ebaregulaarsete statistikatööde vahel. Sarnaselt eelmisele aastale on statistikatööd koondatud 18 valdkonda. 2024. aastal alustati suuremat inventuuri pakutavate statistikateenuste osas selles vaates mis meie tarbijad vajavad ning kas siiani programmis olev on vajalik, saab millegagi asendada või maha võtta. Kuigi programmi koostamine on peamiselt andmekasutaja vaates, siis inventuuri tegemisel on vaadatud nii andmekasutaja kui ka andmeesitaja poolt ning püütud neid optimeerida. Kõige suuremad muudatused saab tehtud haridusstatistikas. Lisaks on muudatused sotsiaal-, keskkonna-, transpordi- ja põllumajandusstatistikas ning teaduse ja tehnoloogia valdkonna statistikas. Uus statistikatöö saab programmi lisatud ainult baaseelarve olemasolul. Niikaua kui baasrahastust eelarves ei ole, saab uusi

statistikatöid tellida tellimustööna. Statistikatööde programmi eelnõu läheb juuli alguses Rahandusministeeriumile ja algab ametlik programmi kooskõlastus kõikide ministeeriumitega. Statistikanõukogu liikmed saavad eelnõuga tutvuda paralleelselt ning nõukogu arvamuse koostamine jääb aasta lõppu.

OTSUSTATI:

1.1. võtta informatsioon teadmiseks.

2. Ülevaade RES 2026-2029 protsessi tulemustest ja 2026 a. eelarve protsessist.

Ave Sepik andis teada, et Statistikaameti baasrahastus tuleb riigieelarvest ning eelarve koosneb peamiselt palgakuludest ning kinnistu ja majanduskuludest. IT rahastuse ressurss tuleb Rahandusministeeriumi infotehnoloogiakeskusest (RMIT). 2025. aastal oli lisarahastuse taotlusi RES 2026-2029 vaates võimalik esitada ainult õigusaktidest tulenevalt. Statistikaamet esitas kaks taotlust - Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise laiendamine, millele tuli eitav vastus ning IT investeeringud ja majandamiskulud, millele ei ole tulnud eitav ega ka jaatav vastus. Statistikaameti peamiseks rahastamisallikaks on riigieelarve baasrahastus, mis kärpeplaani järgi väheneb aastal 2025 5%, 2026 3% ja 2027 2%. Väga olulised on Statistikaameti jaoks muud rahastamisallikad, mis moodustavad kogu eelarvest 25-30%. Muudeks allikateks on andmepõhise aruandluse projekti rahastus riigieelarvest, taksonoomiate halduskeskkonna projekti rahastus, andmehalduse rahastus läbi taaste- ja vastupidavusrahastuse (RRF), Eurostati toetused, tellimustööd, INNO projekti rahastus, Euroopa Sotsiaaluuringu rahastus ja muud toetused.

Annika Brauer teavitas nõukogu liikmeid IT rahastuse seisust 2025. aastal ning järgnevatel aastatel. 2025. aastal on IT investeeringuteks 1,1 miljonit eurot, hooldusteks 600 tuhat eurot ja RRF rahastuseks 500 tuhat eurot, millele lisandus 70 tuhat eurot kuni märtsi lõpuni 2026. aastal. Järgmisest aastast väheneb oluliselt IT baasrahastus, mis muudab kriitiliseks investeeringute ja süsteemide hoolduste läbiviimise 2026-2028. aastal. Suurimad valdkonnad, mis puudutatud saavad on andmekogumine ja statistilised registrid. Samuti on kriitiliselt vajalik lisarahastus, et katta RMIT-is Statistikaameti suunal töötava kolme inimese palgakulu.

Urmet Lee andis teada, et pidev alarahastamine võib kaasa tuua statistika kvaliteedi langemise, mis põhjustab arendustööde edasilükkumises, mis omakorda võib väljenduda näiteks SKP, THI, riigi rahanduse ning teiste põhinäitajate kvaliteedi languses. Keeruline on andmeesitajatele halduskoormuse vähendamise ja e-riigi võimaluste maksimaalse ärakasutamise vaates vastu tulla, kui rahastus pidevalt väheneb, arendusi teha ei saa ja keskenduda tuleb vaid olemasolevate kohustuste ära tegemisele.

Tehti ettepanek nõukogu arvamuses rahandusministrile rahastamise probleemid ja sellega kaasnevad tagajärjed nagu usaldamatus või turvalisuse riskid välja tuua.

OTSUSTATI:

2.1. võtta informatsioon teadmiseks.

3. Ettepanekud 2025. teise poolaasta Statistikanõukogu tööplaaniks.

Urmet Lee tutvustas Statistikanõukogu 2025. teise poolaasta tööplaani eelnõu, mille raames on planeeritud kaks nõupidamist. Päevakorra teemad on valitud nende aktuaalsuse ja tähtsuse järgi ning varasemate nõupidamiste arutelude käigus üles jäänud teemadele. Kindlasti peab oktoobrikuu päevakorras olema nõukogu arvamuse kinnitamine statistikaprogrammile, et see jõuaks Vabariigi Valitsusele aasta lõpuks.

Hede Sinisaar tegi ettepaneku nõukogu arvamust koostada sarnaselt eelmisele aastale ja menetleda seda kirjalikult. Selleks tuleb eelnevalt koondada kõikide toimunud nõukogu koosolekute protokollid ja arutatud teemade põhjal koostada alusmaterjal. Tööplaani eelnõus ootele jäänud teemadega või uute teemade tekkimisel võib olla paindlik ja tuua need nõupidamiste päevakorda vajadusel. Detsembris päevakorras oleva teema põhinäitajate kvaliteedinäitajate materjal saadetakse nõukogu liikmetele ette.

Jaanus Kroon andis teada, et aasta lõpus tuleb kinnitada Eesti Panga järgmise viie aasta statistikatööde loetelu, aga seda võib teha kirjalikus menetluses.

OTSUSTATI:

- 3.1. kinnitada 2025. teise poolaasta tööplan.
- 3.2. menetleda nõukogu arvamust statistikaprogrammile kirjalikult enne oktoobrikuu nõupidamist.
- 3.3. saata põhinäitajate kvaliteedinäitajate materjal nõukogu liikmetele enne detsembrikuu nõupidamist.
- 3.4. kinnitada aasta lõpus Eesti Panga 2026.-2030. aasta statistikatööde loetelu kirjalikus menetluses.

4. Muud küsimused

Urmet Lee teavitas nõukogu liikmeid Vabariigi Valitsuse koalitsioonileppe alusel koostatud tööplaanist, mis puudutab Statistikaametit ja statistika tegemist. Tööplaanis on teemadena käsitletud statistika tegemise võimestamist, püüdlust saada juurdepääs pangaandmetele, andmehalduse ja tehisaru kompetentside konsolideerimist ning vastavate poliitikate korraldamist. Kahjuks selgus hetkel puudub, mis roll täpsemalt tööplaanis Statistikaametile ette nähtud on. Täpsema informatsiooni laekumisel teavitatakse nõukogu liikmeid.

LISAD

1. Statistikanõukogu_12.06.2025_esitus
2. Statistikanõukogu II poolaasta tööplan

(allkirjastatud digitaalselt)

Hede Sinisaar

(allkirjastatud digitaalselt)

Anneli Saarma